

Prehistorie en oudheid

Gebruik bron 1.

Een bewering:

Met deze wet willen de Atheners het burgerschap en daarmee de democratie beschermen.

2p **2** Ondersteun beide delen van deze bewering.

Gebruik bron 2.

Stel: je doet onderzoek naar de uitbreiding van het Romeinse Rijk in Gallië en je hebt twee onderzoeksonderwerpen:

1 de oorzaken voor uitbreiding van het Romeinse Rijk in Gallië

2 de Romeinse legitimering van hun imperialisme

Je vindt de speech van Cerialis en besluit hem te gebruiken voor een van je onderzoeksonderwerpen.

2p **3** Leg uit voor welk onderzoeksonderwerp de bron de meest bruikbare informatie bevat.

Prehistorie en oudheid

bron 1

De Atheense jurist Demosthenes (384 – 322 voor Christus) beschrijft een wet:

Als een niet-Atheense man met een burgervrouw samenwoont, op welke manier dan ook, dan mag elke Athener die dat wil (hiertegen) een klacht indienen bij de *thesmothetai*¹⁾. Als de aangeklaagde wordt veroordeeld dan zullen hijzelf en zijn bezittingen worden verkocht en een derde deel zal worden gegeven aan de aanklager. (...) Aanklachten kunnen worden gedaan bij de *thesmothetai* door diegenen die daar het recht toe hebben.

noot 1 juridische beambten die verantwoordelijk waren voor het vastleggen van wetten in Athene

bron 2

De Romeinse schrijver Tacitus beschrijft in zijn boek *Historiae* hoe in het jaar 70 de Romeinse generaal Cerialis een vergadering van Galliërs toespreekt nadat hun opstand is neergeslagen:

Romeinse generaals zijn jullie land en dat van andere Galliërs niet vanwege hebzucht binnengetrokken, maar omdat ze uitgenodigd werden door jullie voorvaders die genoeg hadden van alle interne conflicten (...). We hebben onze stellingen langs de Rijn niet ingenomen om Rome te beschermen maar om Germaanse vorsten als Ariovistus ervan te weerhouden de macht in Gallië te grijpen (...). Heel Gallië was ten prooi gevallen aan burgeroorlogen, uitgelokt door koningen, die duurden tot jullie onze wetten accepteerden. En hoewel we constant zijn uitgedaagd, hebben we als veroveraars alleen om zo veel belasting gevraagd als we nodig hebben om de vrede te bewaren. Harmonie tussen landen kan alleen worden veiliggesteld door legers, legers kunnen niet in stand worden gehouden zonder geld en geld kan alleen door belasting worden verkregen.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.